

1. • **Zeamet:** Geliri ikinci dereceli devlet memurlarına maaş karşılığı olarak verilen dirlik toprağıdır.
- **Tımar:** Geliri bazı asker ve memurlara maaş karşılığı olarak verilen dirlik toprağıdır.
- **Mukataa:** Geliri hiçbir yere harcanmayan, doğrudan devlet hazinesine ayrılan topraklardır.
- **Vakıf:** Geliri sosyal ihtiyaçların karşılanmasına ayrılan topraklardır.
- **Has:** Geliri birinci dereceli devlet memurlarına maaş karşılığı olarak verilen dirlik toprağıdır.

CEVAP: C

2. Divan-ı Hümayun, Osmanlı Devleti'nde devlet işlerinin görüşüldüğü danışma meclisidir. Bu mecliste seyfiye, kalemiyye ve ilmiye sınıfının bazı üyeleri (sadrazam, nişancı, defterdar, kazasker gibi) yer almıştır. Oysa reaya ve azınlıklar Divanihümayun toplantılarında temsil edilmemişlerdir.

CEVAP: C

3. • İlk Osmanlı medresesi Orhan Bey zamanında İznik'te açılmış ve bu kurumlar Osmanlı Devleti'nin yıkılışına kadar faaliyet göstermiştir. Medreseler 1925'te Atatürk döneminde kaldırılmıştır.
- Enderun, ilk kez II. Murat zamanında Edirne Sarayı'nda açılmış ve Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyıla kadar faaliyettedir bulunmuştur.
- Hendesehane, ilk kez XVIII. yüzyılda I. Mahmut döneminde açılmıştır.
- Mekteb-i Maarif-i Adliye, XIX. yüzyılda devlet adamı yetiştirmek amacıyla Enderun Mektebi yerine II. Mamut döneminde açılmıştır.

CEVAP: E

4. Müsadere uygulaması Osmanlı Devleti'nde özel mülkiyet anlayışının gelişmesini engellemiştir.

CEVAP: E

5. • **Öşür,** Müslüman halktan alınan ürün vergisidir. Bu vergi Gayrimüslimlerden alınmazdı.
- **Haraç,** Gayrimüslimlerden alınan ürün vergisidir. Bu vergi Müslümanlardan alınmazdı.
- **Cizye,** Gayrimüslimlerden askere gitmediklerinin karşılığında alınan baş vergisidir. Müslümanlar askerlik görevini yerine getirdikleri için bu vergiden muaftırlar.

CEVAP: A

6. Osmanlı Devleti'nde askeri kurumların batı tarzında düzenlenmesi için batılı teknik elementlerden yararlanılması ilk kez I. Mahmut döneminde başlamıştır. Bu dönemde bir Fransız subay olan Kont de Bonneval'den yararlanılmıştır.

CEVAP: B

7. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyıldan itibaren medreselerdeki işleyiş bozuldu. Medrese müfredatından önce felsefe kaldırıldı. Yavaş yavaş müspet bilimler (Kimya, Matematik, Fizik) terk edildi. Akli ilimler adeta medreselerden kovuldu. Nakli ilimler denen dini ilimler (Tefsir, Fıkıh, Kelam vb.) ağırlıklı olarak medreselerde okutulmaya başlandı.

CEVAP: D

8. • Coğrafi keşiflerle yeni ticaret yollarının bulunması Osmanlı topraklarının jeopolitik öneminin azalmasına neden olmuştur. Çünkü yeni ticaret yollarının keşfi ile Akdeniz ticareti eski canlılığını yitirmiştir.
- Süveyş Kanalı'nın açılması Osmanlı topraklarının jeopolitik öneminin artmasında etkili olmuştur. Çünkü Süveyş Kanalı'nın açılması ile önemini kaybetmiş olan Akdeniz ticareti yeniden önemli hale gelmiştir. Bu durum özellikle bir Osmanlı eyaleti olan Mısır'ın jeopolitik önemini artırmıştır.
- Sömürgeciliğin hızlanması Osmanlı topraklarının jeopolitik öneminin artmasında etkili olmuştur. Çünkü böylece hammadde ve pazar bakımından zengin olan Osmanlı toprakları sanayileşen devletlerin gözdesi durumuna gelmiştir.

CEVAP: D

9. • **Paşmaklık:** Gelirleri padişah kızlarına, annelerine ve eşlerine ayrılan topraklardır.
- **Vakıf:** Devlet hazinesine ait olan ya da kişilerin mülk arazi gelirlerinin sosyal kurumların masrafları için ayrılan topraklardır.
- **Müsadere:** Osmanlı Devleti'nde padişahların, memurun veya bazı halkın elindeki mallara el koyabilmesi uygulamasıdır.

CEVAP: C

10. • **Ağnam:** Küçükbaş hayvancılıkla uğraşanlardan alınan otlak vergisidir.
- **Avarız:** Olağanüstü durumlarda alınan vergidir.
- **Öşür:** Müslümanlardan alınan ürün vergisidir.
- **Cizye:** Gayrimüslimlerden askere gitmediklerinin karşılığında alınan vergidir.
- **İspenç:** Gayrimüslimlerden alınan arazi vergisidir.

CEVAP: A

11. Osmanlı Devleti'nde yönetime idareci yetiştiren saray okulu Enderun Mektebidir.
- **Lonca:** Usta-çırak ilişkisine bağlı olarak mesleki eğitim veren okullardır.
- **Sahn-ı Seman:** Fatih Sultan Mehmet döneminde açılan medreselerdir.
- **Sıbyan Mektebi:** İlköğretim çağına gelmiş çocukların dini ve ahlaki eğitim aldıkları okullardır.
- **Mızıkay-ı Hümayun:** II.Mahmut döneminde açılan askeri bando okuludur.

CEVAP: E

12. • Osmanlı Devleti'nde ilmiye (ulema) sınıfı hukuk, din ve eğitim işlerinden sorumlu olan sınıftır. Kazasker, kadı, şeyhülislam, imam, müezzin, müderris ve mudler ilmiye sınıfına mensuptur.
- Nişancı, defterdar ve reisülküttap kalemiye sınıfının üyesidir.

CEVAP: B

13. Osmanlı Devleti'nde kadınlar öncelikle şer'i ve örfi kanunları uygulamakla görevliydi. Kadınların diğer bir görevi de kazalarda mülki amirlik yapmaktı. Diğer bir deyişle kadınlar, kazaların hem hukuk hem de idari işlerin sorumluydular. Osmanlı Devleti'nde müderrisleri ve muallimleri atamak görevi ise kazaskerlere aitti.

CEVAP: C

14. • Osmanlı Devleti'nde diplomatik ilişkilerin artması ile önem kazanan ve dış ilişkilerin yürütülmesinden sorumlu olan görevli reisülküttaptır.
- **Nişancı:** Ferman ve beratlarla padişah tuğrasını çekmek, fethedilen toprakların kaydını tutmak ve bu toprakların dağıtımını yapmaktan sorumlu olan görevlidir.
 - **Kazasker:** Divana gelen büyük davalara bakmak, kadı ve müderrislerin atamalarını yapmaktan sorumlu olan görevlidir.
 - **Beyleybeyi:** Eyaletlerin yönetiminden sorumlu olan görevlidir.
 - **Defterdar:** Mali işlerden sorumlu olan görevlidir.

CEVAP: B

15. Osmanlı Devleti'nde Divanihümayunda alınan kararlarda son sözü söyleme hakkının padişaha ait olması bu meclisin bir danışma organı gibi çalıştığını gösterir.

CEVAP: C

16. Osmanlı Devleti'nin taşra teşkilatında yer alan yönetim birimlerinin hiyerarşik sıralanması şöyledir:
- Eyalet
 - Liva
 - Sancak
 - Kaza
 - Köy+

CEVAP: B

17. İmparatorluk, çok uluslu yapılara verilen isimdir. O halde Osmanlı Devleti'nin çok uluslu hale gelmesi Fatih dönemi ile birlikte kazanılan bir özelliktir.

CEVAP: D

18. Yurtluk, Ocaklık, Mukataa ve Öşriyye Osmanlı Devleti'nde yer alan toprak çeşitlendirdir. Avarız ise bir vergi çeşididir. Bu vergi olağanüstü durumlarda halktan toplanırdı.

CEVAP: E

19. • **Kervansaray:** Tüccarların mallarını sergilediği, konakladığı yollar üzerinde kurulu ticarethanelerdir.
- **İmaret:** Yoksullara ve öğrencilere yiyecek dağıtmak için kurulan hayır kurumlarıdır.
 - **Tabhane:** Hastane çıkışlarında hasta yakınlarının ve yoksulların barındığı misafirhanelerdir.

CEVAP: A

20. • **İskan:** Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de ve Balkanlar'da fethettiği topraklara, Anadolu'dan getirdiği konargöçer Türk topluluklarını yerleştirmesidir. Böylece,
- Fethedilen yerlerin Türk kimliği kazanması,
 - Rumeli'de Türk nüfusunun artırılması,
 - Konargöçerlerin yerleşik yaşama geçirilmesi amaçlanmıştır.
- **Pençik:** İlk dönemlerde Kapıkulu Ocaklarının asker ihtiyacını karşılamak amacıyla uygulanan sistemdir. Bu sisteme göre savaşlarda elde edilen esirlerin beşte biri ocağa asker olarak ayrılmıştır. Bu sistemin yeterli gelmemesi üzerine devşirme sistemine geçilmiştir.
 - **Dirlık:** Bazı devlet memurlarının ve askerlerin maaşlarını karşılamak ve hazineye yük olmadan bir ordu kurmak amacıyla uygulanan toprak sistemidir.

CEVAP: A

